THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאַל
THE HEBREW JOURNAL
Published by
JOURNAL PUBLICATIONS OF TORONTO, LIMITED
542 DUNDAS ST. WEST Telephones: ADelaide 7424-7425
NATHAN FRIEDLAND, President.
Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario.
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto, January 22nd, 1913.
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents.
ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL TORONTO, ONT. 25

דער צושטאַנד פון דער קאַנאַדער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע

אויף אַן אַנדער פּלאַץ אין היינטיגן נומער שרייבט אונזער חשובֿ'ער קאָלעגע דר. צבי כהן איבער דער יעצטיגער לאַגע אין דער ציוניסטישער באַוועגונג.

ניט מיט אַלעם וואָס דר. כהן זאָגט קען מען איינשטימען. איז דאָך דר. כהן שטאַרק פּעסימיסטיש געשטימט, ווען ער רעדט וועגן דעם ציוניסטישן בנין, וועלכער ברעקלט זיך און זעהט אין דער קלענסטער צווייפל־מינקייט אַ צוזאַמענפאַלונג פון דער גאַנצער באַוועגונג.

דאַרף מען דאָך זיין אַן אויסערגעוועהנליכער שווארץ־זעהער צו זעהן אין דער ציוניסטישער באַוועגונג דאָס, וואָס דר. צבי כהן זעהט, ווייל אויב די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע האָט נאָך אין דעם פאַרגאַנגענעם יאָהר גע־קענט נאָכקומען אירע אַבליגאַציעס צום עמק השרון און האָט געהאַט אַ כאַ־דייטענדע איינגאַמע אין אַלע אָפּטיילונגען, איז ניטאָ זיך אויף וואָס צו באַקלאָגען.

אָרגאַניזאַציאָנעל איז די קאַנאַדער ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע ניט געבליבן הינטערשטעליג. אין אַנטאַריאָ, אין קוויבעק און אין מערב קאַנאַדע איז די אָרגאַניזאַציע פאַרשטאַרקט געוואָרען. צוליעב דעם עקאָנאָמישען קריזיס האָבען זיך די ערענסטערע טוער נאָך איינגער קאָנצענטרירט אַרום דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

אמת, דער טומעל אַרום דעם נאַציאָנאַלען עקזעקוטיוו דירעקטאָר האָט אַריינגעבראַכט אַ היבש ביסעל צווייסטיקייטען און האָט פאַראורזאַכט די אָפּשטעלונג פון אַקטיווער אַרבייט אין איינינע טיילען פון לאַנד. האָבען אָבער די פּראָטעסטען געגען געוויסע אָרגאַניזאַציאָנעלע מעשים אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין דער לעצטער צייט שוין אָפט גענומען אַ יונגענטלעכן כאַראַקטער, אָבער דאָרטען פיהרט די צופאַ־ניט לעבעדיגע זאַכען, ווען ביי אַ טיש אָדער אַ שאַפע הויבען אָן שטיקלאַך צו פאַלען אין אַ סימן אַז דאָס מעבעל־שטיק צופאַלט. צופאַלונג איז בכלל אַ סימן פון אונטערגאַנג.

מר. א. דזשיי. פרימאַן.

דאָס זעלבע גילט אויך ביי דער גע־זעלשאַפטליכער, ביי אַ פּאַרטיי און אָרגאַ־ניזאַציע, ווען עס קומט די צייט אַז אַר־גאַניזאַציע זאָל אַראָפּגעהן פון דער סצענע הויבען זיך אָן אין איהר קאַמפּען און ריי־סערייען. די אָרגאַניזאַציע עופּאַלט אין קליינע גרופּען און די גרופּען געהען ביס־לאַכווייז אונטער.

אָט דאָס איז דער זין פון תלמוד (אין ירושלמי) "לא נחרבה ירושלים עד שנתלקו לב"ד כיתות". (ירושלים איז ניט פריהער אונטערגעגאַנגען ביז די אידען זע־נען צוטיילט געוואָרען אין 24 סעקטען). דער אידישער געלעהרטער פּיטער בער באַוויזט אין זיין בוך וועגען אידישע סעקטען, אז אין דער צייט ווען ירושלים איז אונטערגעגאַנגען זיינען אין ירושלים געווען 70 סעקטען. אָט די סעקטען זיי־נען געווען דער סימן אַז דאָס איינהייט־ליכע אידישע לעבען אין ארץ ישראל צו־פאַלט, אַז דאָס אידישע פאָלק וועט באַלד אויפהערען צו עקזיסטירען אַלס פאָלק אין זיין לאַנד.

עס איז פאַראַן אַ געזעץ אין דער פּי־זישער וויסענשאַפט, וואָס זאָגט, אַז פאַ־נאַנדערפאַלונג מיינט טויט און אונטער־גאַנג.

אַ קערפּער פון אַ מענש צופאַלט ווען ער איז טויט. עס איז אויך פאַראַן אַ צופאַלונג פון קערפּער ווען דער הענש לעבט נאָך, ווי למשל ביי שווערע סיפּילים קראַנקע, אָבער דאָרטען פיהרט די צופאַ־לונג צום טויט. דאָס זעלבע איז אויך ביי ניט לעבעדיגע זאַכען, ווען ביי אַ טיש אָדער אַ שאַפע הויבען אָן שטיקלאַך צו פאַלען איז אַ סימן אַז דאָס מעבעל־שטיק צופאַלט. צופאַלונג איז בכלל אַ סימן פון אונטערגאַנג.

מרס. א. דזשיי. פרימאַן.

אַן אַנדער וויכטיגער פּונקט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין קענערע איז קענערע ערב דער קאָנווענשאַן אין פאָרנסטע ווערטער אַז אַזוי שווער מיט דיר־טיגע אייז־בערג און געפינט זיך אין גרויס געפאַהר. זיי וועלען זיכער דאָס ניט טאָן ווען זיי וועלען זעהן אַז די איינהייט אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע איז צו־ריק געשטעלט געוואָרען.

עס איז דערביבער דער ערשטער חוב פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין קענערע צו אינסטראַקטען די דעלעגאַטען אַז זיי זאָלען זעהען פריהער פאַר אַלעמען צו שאַפען די נויטווענדיגע איינהייט און דאַן וועט שוין ניט שווער זיין צו געווינען פּונקט נאָך פּונקט פון אַלע אַנדערע פּונק־טען וואָס וועלען זיין אויפ'ן טאָג־ אַרד־נונג.

מרס. א. דזשיי. פרימאַן.

אַן אַנדער וויכטיגער פּונקט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין קענערע איז צו שאַפען יעצט אַ רעגיסטרירטע מיטגלידערשאַפט.

די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אין קענערע האָט ביז איצט ניט קיין באַשטימ־טע מיטגלידערשאַפט. עס ווערען נערע־כענט פאַר מיטגלידער אַלע וואָס צאָה־לען פאַר'ן קרן היסוד, ווייל אַ טייל דער־פון געהט פאַר מעמבערשיפּ. אָבער דאָס הייסט אומבאַוואוסטזיניגע מיטגלידער. מיר דאַרפען האָבען אַ באַוואוסטזיניגע מיטגלידערשאַפט וועלכע זאָל זיין באַ־וואוסט דאַרויף אַז זיי זיינען ציוניסטען און האָבען זייערע ציוניסטישע פליכטען ניט נאָר בנוגע צו געבען געלט נאָר אויך פאַר אַנדערע ציוניסטישע צוועקען. אַזאַ אָרגאַניזאַציע אין מיטגלידער וועט שאַ־פען אַ געוויסען דיסציפּלין פון פליכט און אַרבייט און וועט אַריינגאַנגען מעהר טיעפער אין די ציוניסטישע צוועקען.

אַזאַ אָרגאַניזאַציע אין קענערע מוז איצט האָבען די צוויי גרויסע ערגסט און טעטיגקייט אין די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אין קענערע אין דער צוקונפט און זאָגען צו אַליין ניט וועלען איצט פאַרלאָזען די שיף זיינען זי ראַנגעלט זיך אַזוי שווער מיט דיר־טיגע אייז־בערג און געפינט זיך אין גרויס געפאַהר. זיי וועלען זיכער דאָס ניט טאָן ווען זיי וועלען זעהן אַז די איינהייט אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע איז צו־ריק געשטעלט געוואָרען.

עס איז דערביבער דער ערשטער חוב פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין קענערע צו אינסטראַקטען די דעלעגאַטען אַז זיי זאָלען זעהען פריהער פאַר אַלעמען צו שאַפען די נויטווענדיגע איינהייט און דאַן וועט שוין ניט שווער זיין צו געווינען פּונקט נאָך פּונקט פון אַלע אַנדערע פּונק־טען וואָס וועלען זיין אויפ'ן טאָג־ אַרד־נונג.

און נאָך עפּעס דערלאָזט ניט. דער־לאָזט ניט אַז דער קענערער ציוניזם זאָל פאַרלירען די קרוין פון איהר קאָפּ, וואָס דאָס מיינט די ביידע פרימאַנס.

מרס. און מר. פרימאַן זיינען די שעהנסטע פּערעל וואָס דאָס קאַנאַדישע אידענטום האָט אַרויסגעגעבען. וועגען גרעסערע פיהרער האָט דאָס קאַנאַדישע אידענטום נאָר ניט געקענט חלומ'ען. מר. פרימאַן שטעהט מיט צעהן קופּ העכער פון אַלע זיינע מיט־מענשען. ער פאַר־מאָגט פיהרער־קראַפט, שטאַלץ, גוטמוטיג־קייט, אַ וואַרים אידיש האַריץ, טאַקט און איינגעבוירענע אינטעליגענץ. וועגען מרס. פרימאַן בלייבט נאָר צו זאָגען, אַז זי איז אַן אַנדער אָבער, זאָל מר. און מרס. פרימאַן איצט רעזיגנירען אַלס פיה־רער, ער פון עיינינס אַן זי פון הדסה.

ווען דאָס זאָל געשען וועט עס זיין דער גרעסטער קלאַפּ פאַר'ן ציוניזם פון קענערע. די קאַנווענשאַן טאַר עס דערי־בער פאַר פאַל ניט דערלאָזען. מיר מיר מוזען דרעפּעסט מר. און מרס. פרימאַן פאַר זייערע אַמטען, אָבער דאָס דרעפּטען מיינט אויך זיך פּשוט צו אַנטשולדיגען פאַר זיי פאַר דעם צער וואָס מען האָט זיי וויילענדיג צו ניט וויילענדיג פאַר־שאַפט.

די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע פון קענערע מוז איצט האָבען די צוויי גרויסע ערנסט און טעטיגקייט אין די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אין קענערע.

וואוהין געהט דער ציוניזם אין קענערע?

(א פּאָר ערנסטע ווערטער ערב דער קאָנווענשאַן)

פון דר. צבי כהן.

ווען מען קוקט דורך אָט די בריילען אויף די איבערלעבנישען פון דער ציו־ניסטישער אָרגאַניזאַציע אין דער גאַנצער וועלט ווערט זעהר טרויעריג אויפ'ן האַר־צען, ווייל אומעטום זעהט מען נאָר מחלוקת, און רייסערייען און אַ שפּאַלטונג אויף סעקטען און גרופּען, אויף צוויי, דריי אָדער נאָך מעהר לאַגערען.

נעהמט פּוילען, געווען דאָרטען איי־נע פון די שעהנסטע און שטאַרקסטע ציוניסטישע אָרגאַניזאַציעס אין דער וועלט, געווען דאָרטען מימש דער הויפּט קערן פון דער וועלט־ציוניסטישער אָרגאַ־ניזאַציע, דער בעסטער מענשען־מאַטעריי־אַל. געווען דאָרטען חברים נוטע אַרבייי־טער, איבערגעגעבענע ציוניסטען און ניט ציוניסטען לויט דעם נוסח פון אַמעריקאַ, וואָס עס מיינט אַז איין איל נעהמט געלט ביי אַ צווייטען איל, כדי אַ דריטער איל זאָל מיט דעם געלד קענען פאָהרען קיין פאַלעסטינע. נאָר ציוניסטען וואָס יעדער איינער איז אַליין גרייט צו פאָהרען קיין ארץ ישראל און זיך דאָרטען באַזעצען.

וואָס איז געוואָרען דאָרטען פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע? עס האָט זיך אַריינגעכאַפּט דער שטן פון מחלוקת און עס איז געוואָרען אַן "עת לבנות" און אַן "עת המשמר" און נאָך אַנ־דערע גרופּען און זיי האָבען אַזוי לאַנג געקעפּט איינע מיט די אַנדערע ביז זיי זיינען אַלע געפאַלען אין קאַמף. אַיצט איז פון דער גרויסער אָרגאַניזאַציע געבליבען נאָר חורבות.

און וואָס איז אין די פאַראיינינגטע שטאַאטען? האָבען דאָרטען די שטענדיי־גע קאַמפּען, די כסדר'דיגע צוויסטיקייט־טען צווישען ביידע לאַגערען, די בראַנדיי־סיסטען און די ליפּסקיסטען ניט צוברא־כען די אָרגאַניזאַציע? הערשט דען איצט נאָך דאָרטען אַ מורא'דיגער חברבן אין ציוניסטישען לאַגער פון ניו יאָרק ביז סאַן פראַנציסקאָ?

איין לאַגער, איין לאַנד איז געווען אויף דעם קאָנטינענט וואָס האָט געשפּ'ט מיט זיין אחדות, מיט זיין אויסגעגאָסע־נער איינהייט, און דאָס איז געווען די קענערער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

האָט זיך לעצטענס אויך דאָ אַריינ־נעכאַפּט דער שטן פון מחלוקת און עס דראָהעט דאָ דער זעלבער חורבן וואָס אין די פאַראיינינגטע שטאַאטען און אין פּוי־לען.

ווילט זיך דעריבער ווענדען איצט צו די קענערער ציוניסטען ווען די בעסטע טרעגער פון ציוניזם, די אויסגעוועהלטע דעלעגאַטען פון גאַנץ קענערע גרייטען זיך דיעזען מאָנאַט צו קומען אין מאָנטרעאַל אויסצוהערען אַ דין וחשבון וועגען עבר און צו שאַפען אָרדנונג אין לאַגער פון צוריק, אַ פראַנצויזישער דר. מיט'ן נאָמען קוע, וועלכער האָט געגלויבט אַז אַלע קראַנקהייטען קענען אויסגעהייט ווערען מיט דער הילף פון זעלבסט־גלויבן. עס לאָזט זיך דאַריבער פאַרשטעהן אַז דער יונגערמאַן איז אויך געהאָלפען געוואָרען, ווייל ער האָט געהאַט פולען בטחון אין'ם כוח פון דער "שראין".

דערמיט דערקלעהרט זיך אויך דער כוח פונ'ם היימישען אָפּשפּרעכער, מאַ־טער, בעל־מופת און כלל וואונדער־באַ־ווייזער.

עס איז געווען דער כוח פונ'ם גלויבן — דער פולשטענדיגען, אויפריכטי־גען גלויבן, וועלכעס האָט אַזוי וואונ־דערבאַר געוויירקט אויפ'ן געזונט־משטאַנד פון קראַנקען. סאַי אַמאָל אין דער אַלטער היים און סאַי דאָ, מיט'ן יונגעמאַן אין דער "שראין" אין דער אַנטאַריאָ שטעט־טעלע מאַילדמעי.

אויפ'ן שוועל פון נייעם האַלענדער צו הויבען זיך אַן צאָהל, אַ פּראָצעס, יאָהר האַלטען מיר פאַר אונזער חוב צו טיילען זיך מיט'ן ברייטערען אידישען מיינגאַנטען הילפס פאַראיין האָט אויפ־געטאָן פאַר'ן פאַרגאַנגענעם יאָהר.

מיר פאַרצייכענען דאָס יאָהר 1931 פאַר דעם שווער־סטען אין דער עלף יאָה־ריגער עקזיסטענץ פון אידישען אימיג־ראַנטען הילפס פאַראיין. עס איז זעהר לייכט צו געווינען די סימפּאַטי פון אי־דישען עולם פאַר אַן „עמיידדשענסי" אַרבייט, אָבער נאָר דאָ, ווען אַז אומ־גליק ברעכט אויס, דאַן ווען מאָמענטאַלע הילף איז אַ פראַגע פון באַלדיגע רעטונג. פיעל שווערער איז אָבער איינצוהאַלטען אַן אַלטע אידישע הילפס אינסטיטוציע, וועלכע האָט ברייטערע פערספּעקטיוון, וועמענ'ס אַרבייט איז אַ פּליסענדע דורך יאָהרען און דורות.

אַן אָרגאַניזאַציע ווי דער אידישער אימיגראַנטען הילפס פאַראיין האָט די אויפגאַבע צו רעגולירען דעם שטענדיגען פּראָצעס פון אידישע איינוואַנדערונג אין צוריק, אַ פראַנצויזישער דר. מיט'ן נאָמען קוע, וועלכער האָט געגלויבט אַז אַלע קראַנקהייטען קענען אויסגעהייט ווערען מיט דער הילף פון זעלבסט־גלויבן. עס לאָזט זיך דאַריבער פאַרשטעהן אַז דער יונגערמאַן איז אויך געהאָלפען געוואָרען, ווייל ער האָט געהאַט פולען בטחון אין'ם כוח פון דער "שראין".

דערמיט דערקלעהרט זיך אויך דער כוח פונ'ם היימישען אָפּשפּרעכער, מאַ־טער, בעל־מופת און כלל וואונדער־באַ־ווייזער.

עס איז געווען דער כוח פונ'ם גלוי־בען — דעם פולשטענדיגען, אויפריכטי־גען גלויבן, וועלכעס האָט אַזוי וואונ־דערבאַר געוויירקט אויפ'ן געזונט־משטאַנד פון קראַנקען. סאַי אַמאָל אין דער אַלטער היים און סאַי דאָ, מיט'ן יונגעמאַן אין דער "שראין" אין דער אַנטאַריאָ שטעט־טעלע מאַילדמעי.

מיר פאַרצייכענען דאָס יאָהר 1931 פאַר דעם שווער־סטען אין דער עלף יאָה־ריגער עקזיסטענץ פון אידישען אימיג־ראַנטען הילפס פאַראיין. עס איז זעהר לייכט צו געווינען די סימפּאַטי פון אי־דישען עולם פאַר אַן „עמיידדשענסי" אַרבייט, אָבער נאָר דאָ, ווען אַז אומ־גליק ברעכט אויס, דאַן ווען מאָמענטאַלע הילף איז אַ פראַגע פון באַלדיגע רעטונג. פיעל שווערער איז אָבער איינצוהאַלטען אַן אַלטע אידישע הילפס אינסטיטוציע, וועלכע האָט ברייטערע פערספּעקטיוון, וועמענ'ס אַרבייט איז אַ פּליסענדע דורך יאָהרען און דורות.

אַן אָרגאַניזאַציע ווי דער אידישער אימיגראַנטען הילפס פאַראיין האָט די אויפגאַבע צו רעגולירען דעם שטענדיגען פּראָצעס פון אידישע איינוואַנדערונג אין פון די $18,947.45, וואָס דער אי־

דער אידישער אימיגראַנטען הילפס פאַראיין אויפ'ן שוועל פון יאָהר 1932

פון א. י. פּאָל

עקזעקוטיוו דירעקטאָר פון א. א. ה. פּ. קאַנאַדע, אַ פּראָצעס, וואָס האָט די טבע יאָהר האַלטען מיר פאַר אונזער חוב צו טיילען זיך מיט'ן ברייטערען אידישען אַמעריקאַנישען אידישען הילפס פאַראיין אין דער אידישער אויס־בילדונג. נאָר אויך אַז די מעגליכקייט־טען אין באַצוג צו אָפענע און פאַרמאַכטע טירען פון די איינוואַנדערונגס לענדער. איינהאַלטען דעם אינטערעס און די סימ־פּאַטיע פון די קאַנאַדע'ער אידען צו אַזאַ אַר־בעט אין אַ אַנדער צייט ווען די אידי־שע איינוואַנדערונג אין לאַנד איז אַפּאַר־לען בין'ן מינימום, איז געווען פאַר אונז אַן אונגעהויער שווערע אויפגאַבע.

אין יאָהר 1931 איז פריהער פון אַלץ אויסגעפאַלען אויף אונז די אונ־דאַנקבאַרע אַרבייט איינצוהאַלטען בים אידישען עולם דעם גלויבען און געפיהל, אַז מיר לעבען דורך אַן איבערגאַנגס־יאָהר, וואָס שטעלט מיט זיך פאַר דעם נויטווענדיגען רינג אין דער אייביגער לייט פון אידישע וואַנדערונג און קען דעריבער ניט אויסגעוואָרפען ווערען פון אונזער געשיכטע, טאָר ניט זיין דער רים פון די אידישע פּערמאַנענטע אימיגראַ־ציע אַרבייט, באַזונדערס אין קאַנאַדע.

כדי צו קאָנקרעטיזירען דעם דאָזי־גען געדאַנק, ווילען מיר פריהער פון אַלץ דערמאָנען, אַז דער אידישער אימיגראַ־טען הילפס פאַראיין האָט אויף זיך גענו־מען געוויסע שטענדיגע פליכטען געגען דער רעגירונג. איינע פון די דאָזיגע פליכ־טען איז, אַז דער אימיגראַנטען פאַראיין נעהמט אויף זיך די פאַראַנטוואָרטליכ־קייט, אַז די אידישע אימיגראַנטען, וועל־כע זענען דאָ וועניגער ווי פינף יאָהר, וועלען ניט פאַלען צו לאַסט דער רעגי־רונג, דאָס הייסט, ווען אַז אימיגראַנט ווערט ח"ו פיזיש אָדער גייסטיג קראַנק און קען ניט באַצאָהלען זיין האָספּיטאַל ביל, דאַן נעהמט דער אידישער אימיג־ראַנטען הילפס פאַראיין איבער אויף זיך דעם דאָזיגען חוב און באַפרייט דעם אי־דישען אימיגראַנט פון פאַראַנטוואָרטליכ־קייט, וואָס קען מאַכנעס מאָל דערפיהרען צו דעפּאָרטאַציע.

דער אידישער אימיגראַנטען הילפס פאַראיין האָט דער מאָנטרעאָלער אָפּיס איינגעאָר־דענט 207 מאַן אויף אַרבייט, 135 פע־ר־זאָן האָט ער געהאָלפען ביים אַרויסנעה־מען בירגערשאַפט פּאַפּירן, פאַר 166 האָט מען אויסגעפונען זייערע קרובים אין אייראָפּע און אַנדערע וועלט טיילען און באַווירקט זיי זאָלען שיקען שטיצע, 87 טראַנזיט אימיגראַנטען האָבען דורך אונז באַקומען רעדוצירטע איינזענבאַה־ן בילעטען און שיף־קאַרטען, דערביי האָ־בען מיר איינגעשפּאָרט $1,526.00, אין פאַרלויף פון יאָהר האָט דער אָפּיס אי־בערגעצט פון פאַרשידענע געשעפטן אין ענגליש 401 דאָקומענטען, עס באַשטע־טיגט און צוגעשטעלט צו די נויטיגע רע־גירונגס אנשטאַלטען.

באַזונדערס טעטיג איז אין יאָהר 1931 געווען אונזער געלט איבערוויזונג ביוראָ מיט איהר צוגעקומענע דאָס יאָהר שפּייז־פּעקלאַך אָפּטיילונג. מיר וועלען זיך אויף דעם אָפּשטעלען עטוואָס לענ־גער, ווייל מיר האַלטען, אַז אין אַ יאָהר פון איינוואַנדערונגס קריזיס איז דער גרעסטער חוב פון אַ נאַציאָנאַלער איב־טיטוציע, ווי דער אידישער אימיגראַ־טען הילפס פאַראיין, לעבעדיג צו האַל־טען די פאַרבינדונגען צווישען די אַלטע און נייע אידישע ישובים פון ביידע זיי־טען יאָם. האַראיגע ברייף אַליין ענען ניט טראָגען דעם כאַראַקטער פון פאַראַנט־וואָרטליכען צוצוגד פון קינדער צו אַל־טערן, מענער צו פרויען, עלטערען צו קינדער, אָדער צו נאָהענט און ווייטערע אונגליקליכע קרובים, קראַנקע אָדער הונ־געריגע. די גרויזאַמקייט פון אידישען וואַנדערונגס פּראָצעס דריקט זיך הויפּט־זעכליך אויס אין דעם, וואָס ס'פאַהרען אַוועק די שטאַרקערע. איבערלאָזענריג אין די אַלטע היימען די שוואַכערע און בעסער ווי פופציג דאָלאַר א וואָך אַלץ־אונבאַהאַלפענע. זייער לאַנג ווערט האָפ־נונגסלאָז אין אַ יאָהר פון אַן עקאָנאָמי־שען קריזיס און נאַציאָנאַלע פּאַראַפּאַלע נ־גען, זייער רעטונגס אנקער לינט אויס־שליסליך דאָס וואו ס'האָבען אויסגעוואַנ־דערט און בעסער אָדער ערגער איינגעאָר־דענט אין בעסער אָדער ערגער איינגעאָר־

(פאָרזעצונג אויף פּיידזש 3)